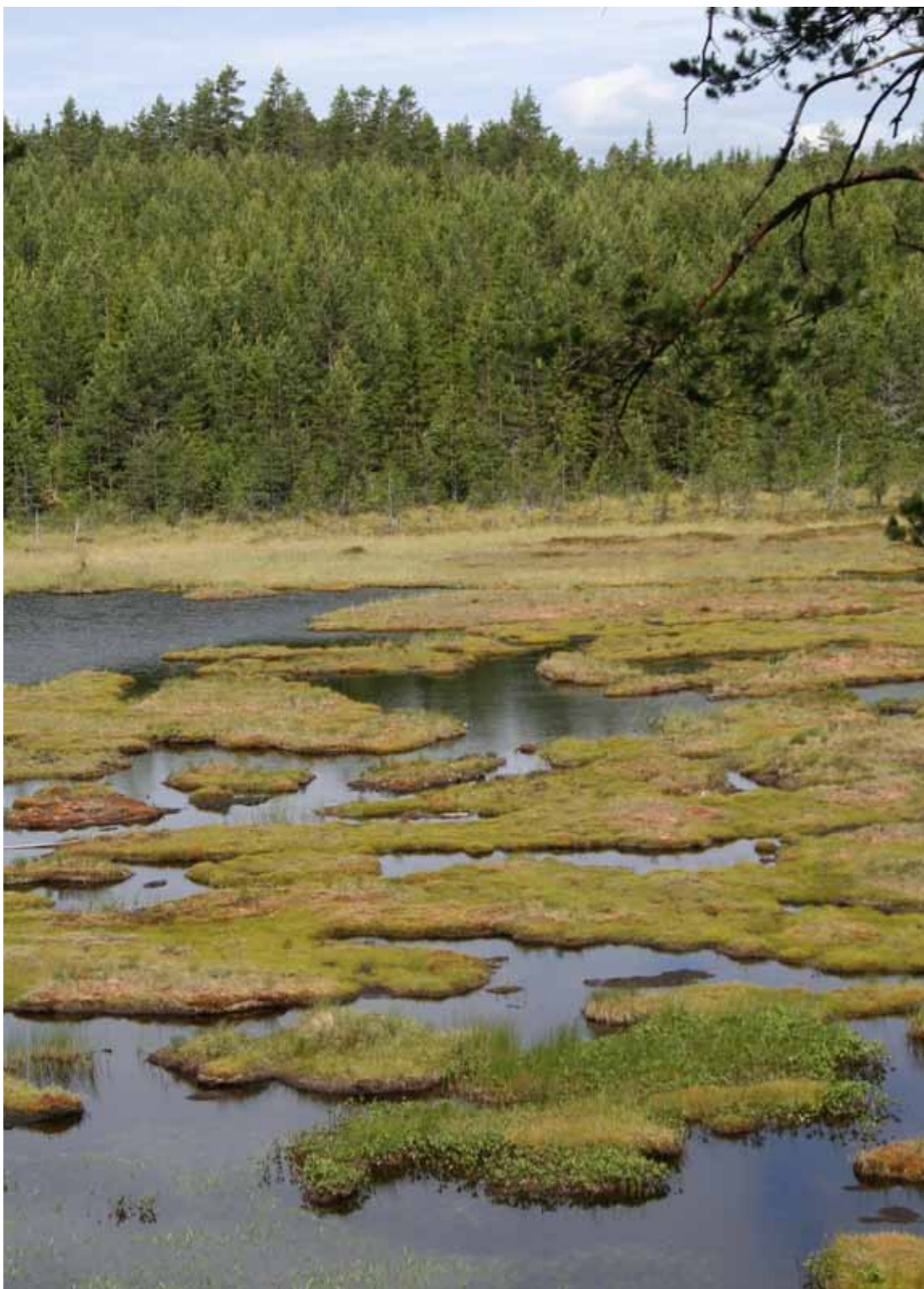

Wandelen in Värmland

Over allemansrecht en andere vooroordelen

ZWEDEN IS EEN LAND DAT EEN BEETJE KAMPT MET EEN IMAGOPROBLEEM BIJ WANDELAARS. REGEN, ALLEEN MAAR DENNENBOSSEN, HET IS DUUR EN JE KUNT ER NIET OF NAUWELIJKS EEN FIJNE DAGWANDELING MAKEN. DAT LAATSTE WAS TOT VOOR KORT HELEMAAL WAAR, WANT ER WAS NAUWELIJKS IETS BESCHREVEN DAT WANDELAARS OP WEG HIELP. MAAR DE AUTEURS DOEN MET HUN GIDS 'WANDELEN IN VÄRMLAND' EEN SERIEUZE POGING OM OOK EEN PAAR VAN DIE ANDERE VOOROORDELEN WEG TE NEMEN.

Informatie

De provincie Värmland ligt in midden-Zweden, tegen de Noorse grens, op de lijn Oslo – Stockholm. De hoofdstad is Karlstad. Ook het Vänern, het grootste binnenmeer van West-Europa hoort deels bij Värmland.

KLIMAAT

Zweden heeft een landklimaat. 's Zomers is het gemiddeld 1 graad warmer dan in Nederland. De hoeveelheid neerslag is in die periode aanzienlijk lager. Het aantal zonuren per dag is 's zomers veel hoger.

VERVOER

Via Duitsland en Denemarken naar Värmland is zo'n 1.400 kilometer. Een aangenaam alternatief is de avondboot nemen in Kiel (vanaf Utrecht zo'n 500 kilometer rijden) en de volgende ochtend van Göteborg noordwaarts rijden (250 kilometer). Zie ook www.stenaline.com. Het dichtstbijzijnde internationale vliegveld is Gardermoen bij Oslo (2,5 uur rijden).

MUNTEENHEID

Zweden heeft nog altijd haar eigen munt, de Zweedse kroon. 10 SEK is circa €1,03.

Kaarten en gidsen

- De Landmäteriet, de Zweedse topografische dienst, heeft het land goed in kaart gebracht. Er zijn heel gedetailleerde kaarten beschikbaar. Die kosten per stuk circa 140 kronen (ongeveer 13 euro). Verkrijgbaar bij lokale toeristenbureaus en boekhandels.
- Wandelen in Värmland, ISBN 978-90-78194-04-0, € 14,50, verkrijgbaar in de boekhandel.

MEER INFORMATIE

www.visitsweden.com

www.visitvarmland.com (Zweedstalig)

www.varmland.nl

varmland.startpagina.nl

www.wandeleninvarmland.nl

DE LANDBOUWTECHNIEK GING DRIE EEUWEN GELEDEN VOLGENS HET SLASH & BURN-PRINCIPE: BRANDT STUKKEN BOS PLAT EN TEEL ER DAARNA GEWAS OP. WAS DE GROND UITGEPUT, DAN MOEST EEN NIEUW STUK BOS ER AAN GELOVEN

■ PAUL VAN BODENGRAVEN
FOTO'S: MARCO BARTEN
& PAUL VAN BODENGRAVEN

Värmland, een provincie in midden-Zweden, tegen de Noorse grens, is al eeuwen een gebied van immigranten. Eind 17de eeuw streken hier Finse immigranten neer, die op zoek waren naar nieuwe, onbewoonde gebieden waar ze hun nomadische bestaan in alle rust konden voorzetten. Hun landbouwtechniek, volgens het slash & burn-principe, bestond eruit dat ze stukken bos platbrandden om er het jaar daarna wat gewas op te telen. Was de grond uitgeput, dan moest een nieuw stuk bos er aan geloven.

NEDERLANDERS

Datzelfde Värmland trekt sinds een paar jaar een groeiend aantal

Nederlanders. De regio heeft een grote aantrekkingskracht op mensen met emigratieplannen. Zeker in de oostelijke helft van de provincie is een aanzienlijke en actieve Nederlandse gemeenschap. Maar ook onder toeristen is de provincie populair. Het is dé regio voor landgenoten die willen genieten van de combinatie van rust en Zweedse gastvrijheid. En de lage koers van de Zweedse kroon maakt het ook nog eens een voordelige vakantiebestemming.

De ondernemers in het toerisme in Värmland merken dat er bij met name Nederlanders en Duitsers veel belangstelling is om te wandelen. 'We krijgen regelmatig

vragen van onze gasten over waar ze kunnen wandelen', zegt Marian Zwier. Sinds 2007 runt ze samen met haar man de Storängens Camping in Ransäter. Deze camping aan de Klaralven rivier trekt jaarlijks de rustzoekers en natuurliefhebbers. 'We maken af en toe een wandeltocht met een groep gasten. Mensen die er individueel op uit willen, gaven we altijd een kopietje mee van het toeristenbureau, waar wat summierere aanwijzingen op stonden. Dat er nu een wandelgids met gedetailleerde routebeschrij-

vingen is, maakt het wel een stuk makkelijker voor wandelaars om hun eigen weg te vinden.'

ALLEMANSRECHT

Het is een groot Zweeds goed: het allemansrecht. Van oudsher geldt dat een wandelaar vrijwel overal mag lopen, tenzij het lokale bestuur een gebied aanwijst als ontoegankelijk. Bijvoorbeeld als het erg gevaarlijk is, zoals een moeras. Of als het is aangewezen als natuurbeschermingsgebied. Maar het allemansrecht is niet bij wet geregeld.

VÄRMLAND HEEFT EEN GROTE AANTREKKINGSKRACHT OP MENSEN MET EMIGRATIEPLANNEN. IN DE OOSTELIJKE HELFT IS EEN AANZIENLIJKE EN ACTIEVE NEDERLANDSE GEMEENSCHAP

Het is een 'gewoonte', zonder juridische basis. En dat maakt het gebruik ervan in de praktijk lastiger dan het op het eerste gezicht lijkt. Daar komt nog bij dat eenderde deel van de bossen in de provincie Värmland in eigendom is van bedrijven en particulieren die het gebied kochten voor commerciële houtproductie. En die zijn niet altijd even blij als er wandelaars over hun terrein lopen.

ELANDEN

Ondanks die beperkingen kun je als wandelaar je hart ophalen in Värmland. De uitgestrekte natuur, de riviertjes en meren en de allesoverheersende rust maken het tot een wandelparadijs. Je kunt er urenlang dwalen en zo oog in oog komen te staan met de rechtmatige bewoners van het grote bos: vossen, dassen, wolven en natuurlijk elanden. Nergens in Zweden worden jaarlijks meer van deze majestueuze dieren geteld dan in Värmland.

Het heuvelachtige terrein en de vaak veenachtige ondergrond maken dat je vaak niet veel meer dan zo'n 2,5 tot 3 kilometer per uur loopt. Vaak wordt gedacht dat Zweden vooral een aaneenschakeling zou zijn van uitgestrekte denbossen, afgewisseld met weer een meer. Wie de moeite neemt om er te voet op uit te trekken, zal ontdekken dat de natuur veel meer te bieden heeft. Om een voorbeeld te geven: in heel Zweden komen 47 verschillende soorten orchideeën voor, waarvan een groot deel ook in Värmland. We zien uitbundige bloemen en enorme hoeveelheden vlinders, ook soorten waarvan we dachten dat die alleen in Zuid-Europa te bewonderen waren. En om nog meer vooroordelen weg te nemen: het regent hier 's zomers echt minder dan in Nederland.

